

**UCHWAŁA NR LXII/1315/23
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 27 kwietnia 2023 r.

w sprawie wniesienia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego

Na podstawie art. 31 w związku z art. 98 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 3 §2 pkt 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023r. poz. 259)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego z dnia 5 kwietnia 2023r. znak NPII.4131.1.341.2023 stwierdzające nieważność uchwały Nr LX/1265/23 Rady Miasta Katowice z dnia 2 marca 2023 r. zmieniającą uchwałę w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Katowice, w części określonej w § 1 pkt 4 uchwały, który dodaje ust. 8a do § 18 w zakresie sformułowania: „chyba że producent zaleca inaczej w instrukcji eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków” wraz z poprzedzającym go przecinkiem.

§ 2. Argumenty prawne i faktyczne decydujące o zajęтым stanowisku zawiera uzasadnienie do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Uzasadnienie

Dnia 5 kwietnia 2023r. do Urzędu Miasta Katowice wpłynęło rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.341.2023 z dnia 5 kwietnia 2023r. stwierdzające nieważność uchwały Nr LX/1265/23 Rady Miasta Katowice z dnia 2 marca 2023r. zmieniająca uchwałę w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Katowice, w części określonej w § 1 pkt 4 uchwały, który dodaje ust. 8a do § 18 w zakresie sformułowania: „*chyba że producent zaleca inaczej w instrukcji eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków*” wraz z poprzedzającym go przecinkiem. Opinia Wojewody Śląskiego została oparta na tezie, że uchwalona przez Radę Miasta Katowice uchwała wymaga doprecyzowania, gdyż nieprawidłowo wypełniono delegację ustawową wynikającą z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022r. poz. 2519 z późn. zm.) – dalej ucpg w zakresie sformułowania „*chyba, że producent zaleca inaczej w instrukcji eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków*”. Z czym Organ uchwalający się nie zgadza.

Podstawę kompetencyjną unieważnionego zapisu uchwały stanowi art. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który upoważnia i zarazem zobowiązuje radę do podjęcia uchwały. Uchwała została podjęta przez właściwy Organ i ma podstawę prawną. Prawidłowy był tryb jej podjęcia. Uchwała jest kompletna, gdyż zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w art. 4 ucpg. Mając na uwadze powyższe należy przyjąć, iż uchwała nie narusza prawa, a w szczególności nie narusza prawa w stopniu uzasadniającym stwierdzenie nieważności w części niezgodnej z prawem.

W myśl art. 4 ust. 2 pkt 3 ucpg Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące m.in. częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego. Rada Miasta Katowice wypełniła delegację ustawową poprzez zapis § 1 pkt 4 analizowanej uchwały. Rada w § 18 uchwały zmienianej po ust. 8 dodała ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Nieczystości ciekłych zgromadzonych w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków pozbywa się z częstotliwością raz na rok, chyba że producent zaleca inaczej w instrukcji eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków. W sposób gwarantujący, że nie nastąpi ich przepełnienie, wykluczający zanieczyszczenie gleby, wód podziemnych i powierzchniowych oraz zapobiegający powstawaniu procesów gnilnych w osadniku.”.

Tym samym określono częstotliwość nieczystości ciekłych zgromadzonych w osadnikach przydomowych oczyszczalni ścieków. Właściciele zobowiązani do pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi (m.in. Regulamin).

Przydomowa oczyszczalnia ścieków to rozwiązanie na terenach pozbawionych przyłącza do sieci kanalizacyjnej. Ważna jest prawidłowa eksploatacja urządzenia. Kluczowym elementem każdej oczyszczalni ścieków jest osadnik, w którym gromadzą się uboczne produkty procesów fermentacyjnych. Niezbędnym zabiegiem jest okresowe opróżnianie osadnika. Informacje odnośnie opróżniania osadu nadmiernego są zawarte w dokumentach dołączonych do urządzenia. Częstotliwość wykonywania tej czynności jest zależna zarówno od typu oczyszczalni, wielkości osadnika, ładunku zanieczyszczeń dopływających, dziennej przepustowości oczyszczalni, ilości użytkowników. Dla poprawnej pracy oczyszczalni należy postępować wg zaleceń producenta. Konserwacja przydomowej oczyszczalni ścieków opiera się na przestrzeganiu wskazówek serwisowych producenta także w celu zachowania gwarancji (czasami nawet 20 letniej).

Rada Miasta Katowice wprowadzając zapis „*Nieczystości ciekłych zgromadzonych w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków pozbywa się z częstotliwością raz na rok, chyba że producent zaleca inaczej w instrukcji eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków*” chciała aby mieszkańcy i właściciele nieruchomości mogli prawidłowo użytkować urządzenia znajdujące się na ich nieruchomości, zgodnie z zaleceniami producenta, z zachowaniem ewentualnej gwarancji. Rada gminy nie ma kompetencji by wprowadzać zapis uchwały, który mógłby być sprzeczny z zaleceniami eksploatacji i użytkowania urządzenia, mógłby narazić użytkownika na utratę gwarancji.

Ominięcie zaleceń producenta mogłoby prowadzić do sytuacji w istocie patologicznych i sprzecznych z podstawowymi celami ustawy o utrzymaniu czystości, sprowadzających się do tego, że ani gmina, ani właściciele nieruchomości nie będą pozbywać się nieczystości ciekłych w sposób właściwy i zgodny z warunkami eksploatacji urządzenia. Ustawodawca nie miał na celu formułowania zastrzeżeń dla gminy i właścicieli nieruchomości by pomijać właściwości techniczne urządzenia takiego jak przydomowa

oczyszczalnia ścieków, bez uwzględniania parametrów pracy i eksploatacji. Intencją ustawodawcy nie jest stwarzanie niewłaściwych warunków do pracy osadu czynnego w czasie późniejszej eksploatacji urządzenia.

Jednocześnie informuję, iż w obiegu prawnym na terenie województwa śląskiego funkcjonuje wiele aktów prawnych wskazujących, iż częstotliwość opróżniania nieczystości ciekłych zgromadzonych w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków powinna być dostosowana do instrukcji eksploatacji urządzenia.

Przykładowo:

1. Uchwała Nr LVIII/936/2023 Rady Miasta Chorzów z dnia 2 lutego 2023 r. o zmianie uchwały Nr XXI/344/20 Rady Miasta Chorzów z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Chorzów (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023r. poz. 1293):

„(...) osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalniach ścieków:

a) w przypadku posiadania instrukcji eksploatacji danej instalacji – z częstotliwością wynikającą z danej instrukcji zapewniającą niedopuszczenie do przepełnienia się zbiornika, bądź wylewania się ścieków na powierzchnię terenu, albo

b) w przypadku braku instrukcji eksploatacji danej instalacji – z częstotliwością zapewniającą niedopuszczenie do przepełnienia się zbiornika, bądź wylewania się ścieków na powierzchnię terenu, nie rzadziej niż 1 raz na 12 miesięcy.”

2. Uchwała Nr XLVIII/474/23 Rady Miejskiej W Miasteczku Śląskim z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/245/20 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasteczko Śląskie (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023r. poz. 1423):

„§ 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „Właściciele nieruchomości zobowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości poprzez podmioty uprawnione w sposób systematyczny nie dopuszczając do przepełnienia się zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zanieczyszczenia powierzchni ziemi, wód gruntowych i cieków wodnych, gwarantując zachowanie czystości i porządku na nieruchomości, z częstotliwością:

1) dla zbiorników bezodpływowych – nie rzadziej niż jeden raz na 6 miesięcy.

2) dla osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków – wynikającą z instrukcji eksploatacji instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków, a w przypadku jej braku – nie rzadziej niż jeden raz na 18 miesięcy.”

3. Uchwała Nr LIX/952/22 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27 października 2022r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLIV/647/21 Rady Miasta Mysłowice z dnia 26 sierpnia 2021r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Mysłowice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022r. poz. 7188):

„§ 4 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

9. Pozbywanie się nieczystości ciekłych:

1) ze zbiorników bezodpływowych – z częstotliwością nie mniejszą niż raz na 6 miesięcy w sposób gwarantujący, że nie nastąpi wypływ ścieków ze zbiornika, wynikający z jego przepełnienia, wykluczający zanieczyszczenie gleby, wód podziemnych i powierzchniowych oraz zapobiegający powstawaniu procesów w zbiorniku,

2) z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków z częstotliwością wskazaną w instrukcji eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków”

4. Uchwała Nr XXXVIII.702.2022 Rady Gminy Ożarówice z dnia 27 października 2022r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ożarówice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022r. poz. 7193)

„§ 10. 1. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do usuwania nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości w sposób systematyczny, nie dopuszczając do przepełnienia się urządzeń do gromadzenia nieczystości ciekłych, gwarantując zachowanie czystości i porządku na nieruchomości.

2. Częstotliwość usuwania nieczystości ciekłych winna wynikać z ilości zużytej wody określonej według wskazań licznika poboru wody lub norm zużycia wody określonych we właściwych przepisach i pojemności zbiornika bezodpływowego, jednak nie rzadziej niż raz na 3miesiące.

3. Częstotliwość opróżniania zbiorników przydomowych oczyszczalni ścieków należy dostosować do wymogów instrukcji ich eksploatacji.”

5. Uchwała Nr RG.0007.326.2022 Rady Gminy Kobiór z dnia 30 listopada 2022r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kobiór (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022r. poz. 8350):

„5) w § 13 ust.2:

a) zwrot: „Ustala się następujące zasady w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych:” zastępuje się zwrotem: „Ustala się następujące zasady w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków:”

b) pkt 2) otrzymuje brzmienie:

„2) częstotliwość opróżniania z osadów ściekowych w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków, wynikać winna z ich instrukcji eksploatacyjnej” .

6. Uchwała Nr 636/L/22 Rady Miasta Żory z dnia 22 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Żory (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022r. poz. 8957)

„§ 12. 1. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości poprzez zlecenie ich wywozu, złożone przedsiębiorcy, który posiada zezwolenie na prowadzenie tego rodzaju działalności na terenie Gminy Żory, z którym podpisano umowę.

2. Nieczystości ciekłych należy pozbywać się z terenu nieruchomości w sposób systematyczny, nie dopuszczając do przepełnienia się urządzeń do gromadzenia nieczystości, gwarantując zachowanie czystości i porządku na nieruchomości oraz ochronę gruntów i wód przed zanieczyszczeniem.

3. Właściciele nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych, obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości, co najmniej raz na trzy miesiące, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Dopuszcza się zmniejszenie częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych, określonej w ust. 3, w przypadku gdy właściciel nieruchomości udokumentuje, iż w ciągu trzech miesięcy zużył mniej wody niż wielkość posiadanego zbiornika. W takim przypadku, należy dokonywać wywozu nieczystości ciekłych w ilości zgodnej z ilością zużytej wody, ale nie rzadziej niż jeden raz na pół roku.

5. Właściciele nieruchomości wyposażonej w przydomową oczyszczalnię ścieków zobowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z częstotliwością wynikającą z odpowiedniego dokumentu, pochodzącego od producenta oczyszczalni, określającego sposób jej eksploatacji zapewniający prawidłowe funkcjonowanie instalacji.

6. W przypadku braku dokumentu, o którym mowa w ust. 5, właściciel nieruchomości zobowiązany jest do wywozu nieczystości ciekłych gromadzonych w osadniku przydomowej oczyszczalni ścieków nie rzadziej niż raz na rok.”

7. Uchwała Nr XLII/290/2023 Rady Gminy Kruszyna z dnia 20 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kruszyna (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023r. poz. 721)

„§ 1. W Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kruszyna stanowiącym załącznik do uchwały Nr XV/117/2020 Rady Gminy Kruszyna z dnia 20 maja 2020 roku (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 27 maja 2020 roku, poz. 4196), w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kruszyna, wprowadza się następujące zmiany:

§ 12.Otrzymuje brzmienie:

1. Nieczystości ciekłe gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych lub w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków należy usuwać z nieruchomości poprzez zlecenie usługi

uprawnionemu przedsiębiorcy, wskazanemu w ewidencji udzielonych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych w obrębie Gminy Kruszyna, z którym została podpisana umowa.

2. Nieczystości ciekłe gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych należy usuwać w sposób:

- 1) gwarantujący, że nie nastąpi wypływ ze zbiornika wskutek jego przepełnienia,
 - 2) wykluczający zanieczyszczenie gleby, wód powierzchniowych i podziemnych;
- przy czym nie rzadziej niż raz na kwartał.

3. Nieczystości ciekłe gromadzone przejściowo w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków należy usuwać z częstotliwością wynikającą z instrukcji eksploatacji instalacji.”

8. Uchwała Nr 308/LII/2023 Rady Gminy Popów z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 83/XIV/2019 Rady Gminy Popów z dnia 26 września 2019 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Popów (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023r. poz. 941)

„2) w rozdziale 5 § 21 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Częstotliwość opróżniania osadów ściekowych z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków wynika z instrukcji ich eksploatacji.”.

Reasumując w opinii organu przyjęty zapis uchwałą nr LX/1265/23 Rady Miasta Katowice z dnia 2 marca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Katowice zapis w § 1 pkt 4 jest zgodny z obowiązującymi przepisami ustawy ucpg i spełnia wymogi określone w art. 4 ust. 2 pkt 3 ucpg. Argumentacja zawarta w uzasadnieniu rozstrzygnięcia została oparta na ogólnikach i subiektywnej ocenie, bez wskazania podstawy prawnej w zakresie konkretyzowania częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych bez uwzględnienia zaleceń producenta. Przepisy obowiązującego prawa nie wskazują, iż zalecenia producentów nie powinny być brane pod uwagę.

Jednocześnie mimo wniesienia przez Prezydenta Miasta Katowice uwag (pismo nr KŚ-VI.KW-01159/23 z dnia 05.04.2023r.) do uzasadnienia zawiadomienia o wszczęciu postępowania nadzorczego (pismo Wojewody Śląskiego z 30 marca 2023r., wpływ 31 marca 2023r.) w wydanym rozstrzygnięciu nadzorczym nie odniesiono się do żadnego z przedstawionych argumentów organu skarżącego, ani nie zawarto informacji, że wyjaśnienia zostały złożone.

Rada Miasta wnosi o uchylenie w całości zaskarżonego aktu nadzoru. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewoda Śląski stwierdził bowiem naruszenie porządku prawnego z czym Rada Miasta Katowice się nie zgada. Z tych względów zasadne jest wniesienie skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach i poddanie ocenie sądowej zaistniałych w sprawie różnic stanowisk natury prawnej.